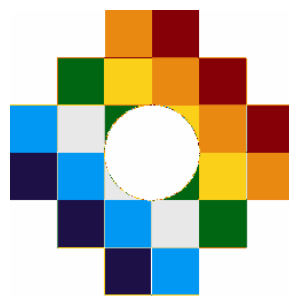

JAARPLAN 2008

CHAKANA

CHAKANA

JAARPLAN CHAKANA 2008

De resultaten van het interventie programma van Chakana dragen direct bij aan het verhogen van de inkomsten, de productie en gevarieerde voeding van de hooglandindianen in de Andes. Dit wordt bereikt met duurzaamheidsstrategieën, waardoor de doelgroep de verbeterde condities kan continueren, zelfstandig en op eigen kracht. Het programma draagt daarom direct bij aan het bestrijden van structurele armoede (Millenniumdoel 1). Door speciale aandacht te geven aan *gender* gelijkheid wordt ook gewerkt aan Millenniumdoel 3.

Voor Chakana staat het jaar 2008 in het teken van verder gaande professionalisering en uitbreiding van de werkzaamheden, onder meer door de oprichting van een nieuwe partnerorganisatie. Hierbij komt de nadruk te liggen op:

1. capaciteitsopbouw bij Chakana Bolivia.

Chakana wil het team in Bolivia verder voorbereiden op verzelfstandiging. Dit gebeurt via het geven van training op het gebied van leiderschap, monitoring & evaluatie, management & rapportage. Daarnaast zullen in 2008 gezamenlijk in Bolivia de systemen worden verbeterd op het gebied van monitoring & evaluatie en de boekhouding.

2. uitbreiden van het werkveld van projecten.

De boekhouding, de organisatie en de monitoring & evaluatie van Chakana Bolivia zijn goed georganiseerd, waardoor de stap gemaakt kan worden naar het uitvoeren van projecten op grotere schaal, met een grotere impact van de interventies. Hierbij wordt het participatief diagnostisch onderzoek in het veld voortgezet, om zo goed mogelijk aan te sluiten bij de rurale werkelijkheid. Ondertussen wordt verkennend onderzoek uitgevoerd in Peru om te bekijken wat de mogelijkheden zijn van uitbreiding naar de andere kant van de Andes.

3. aangaan van samenwerkingsverbanden in Bolivia.

Om versnippering van activiteiten door verschillende organisaties tegen te gaan en juist in te zetten op een gezamenlijke regionale ontwikkelingsplanning is het aangaan van samenwerkingsverbanden een belangrijke strategie. Deze strategie heeft bovendien als voordeel dat kennisuitwisseling en samenwerking leiden tot het delen van *best practices*. In 2008 zoekt Chakana daarom aansluiting bij bestaande netwerken van NGO's en de samenwerking met de regionale en nationale overheid wordt gecontinueerd.

4. Oprichting partnerorganisatie in Peru

Chakana Nederland heeft projectaanvragen ontvangen van gemeenschappen in de buurt van Cusco, Peru. Dit jaar wil Chakana uitbreiden naar die regio om projecten uit te voeren bij de Quechuas, die vergelijkbaar zijn met de werkzaamheden van Chakana Bolivia. Hiervoor zal de regio worden bezocht en een nieuwe organisatie worden gesticht die gerund zal worden door Peruanen.

Dit jaarplan is een toelichting op de begroting voor 2008.

1. Projecten	3
2. Fondswerving/Promotie	4
3. Bewustwordingsactiviteiten	4
4. Uitvoeringskosten	5
5. Begroting in details	6
6. Tijdslijn projecten	8

1. Projecten

1.1 Alle projecten in 2008

PROCOARTE	Nijverheidscentrum 2 ^e fase: training
DLTA	Nijverheidscentrum 3 ^e fase: ontwerp & internationalisering
Chakacocinas	300 schoorstenen/kookplaatsen
Carpas solares	200 groentekassen
Ventanas	300 raampjes in huizen
Kotañas	50 waterreservoirs
Diagnóstico Achocalla	Onderzoek in Achocalla

In voorbereiding voor 2009-2010

IPMA	Training in landbouwmethoden
APRA	Irrigatie in 12 dorpen Achocalla
CTC	Toeristisch circuit in Achocalla

1.2 Doorlopende projecten uit 2007

Uit 2007 komen een aantal doorlopende of voorbereide projecten, welke in 2008 worden voortgezet. Dit betreffen:

a. Chakacocinas

Dit project waarbij 300 schoorstenen/kookplaatsen in de regio Chuma worden gebouwd is ver gevorderd. Er zijn 220 schoorstenen gebouwd, waarvan 90% in goede staat. In 2008 wordt het project afgerond door de laatste 80 schoorstenen te bouwen in drie gemeenschappen die pas na de start van het project betrokken zijn geraakt. Financieel gezien loopt het project volgens schema.

b. Kotañas

Dit project waarbij 50 waterreservoirs worden gebouwd in de gemeenschap Piñani, dichtbij Puerto Acosta aan de oever van het Titicacameer, heeft sinds eind 2006 vertraging opgelopen. De oorzaak hiervoor was het wegvallen van de gemeente als samenwerkingspartner, met als gevolg dat er geen (geld voor een) graafmachine beschikbaar was. In 2008 zal het project niettemin worden afgerond, doordat de graafmachine via andere financiers in het eerste kwartaal van 2008 wordt verwacht. Financieel loopt het project nog volgens plan. Alle financiering is nog in kas.

c. Nijverheidsproject fase 2

Deze fase betreft het trainen van 50 vrouwen in het maken van nijverheidsproducten op traditionele weefgetouwen. Daarnaast hoort het lokaal vermarkten van de producten bij deze fase. De training is halverwege 2007 begonnen en de productie en vermarkting gaat nog door tot eind 2008. Financieel loopt het project volgens plan. Organisatorisch levert het traject echter problemen op, welke in het eerste kwartaal volgens planning dienen te zijn opgelost.

d. Onderzoek in Achocalla

Dit project betreft een intensieve participatieve studie bij 14 dorpen in de gemeente Achocalla. Hierbij is het doel om de problemen en mogelijkheden te achterhalen voor ontwikkeling, met als resultaat concrete project aanbevelingen aan Chakana. Dit onderzoek wordt in het eerste kwartaal van 2008 afgerond. Vervolg onderzoek, financieel op dezelfde post begroot, bestaat uit het doen van verdere marktstudie.

e. Groentekassen in Chuma

In dit project worden 200 groentekassen gebouwd en intensieve training gegeven aan acht gemeenschappen in de regio Chuma. In het 4^e kwartaal van 2007 is dit project gestart. De bouw is gepland om in 2008 af te ronden, waarna tot eind 2009 training in landbouw, duurzaam grondgebruik en commercialisering wordt gegeven. De financiering van het project is rond. De grootste uitgaven vinden in 2008 plaats.

1.3 Nieuwe projecten

In 2008 worden een aantal nieuwe projecten opgestart. Dit betreffen:

a. Nijverheidsproject fase 3

In deze fase van het project worden ontwerpen gemaakt door een Boliviaan en een buitenlander, welke geschikt zijn voor internationale handel. Ondertussen wordt internationaal marktonderzoek uitgevoerd, en worden mogelijkheden geschapen voor handel. Hiermee wordt het project in 2008 afgerond, met mogelijkheden tot uitbreiding van het project naar meer streken voor de komende jaren.

b. Raampjes in Chuma

Als uitbreiding op het project Chakacocinas (zie hierboven) is een project ontworpen om 300 raampjes boven de nieuwe kookplaatsen aan te brengen.

1.4 Voorbereiding projecten 2009-2010

In 2008 worden grote projecten voor de komende jaren voorbereid. Hierbij worden experts ingezet die de lokale situatie en de gewenste outcome op elkaar afstemt in een projectplan. De lokale bevolking wordt betrokken bij het vormgeven van deze plannen. Het betreft de volgende projecten:

a. Training in landbouwmethoden

In de regio Achocalla zijn 30 dorpen die relatief dichtbij de markten van de steden El Alto en La Paz zijn gelegen. De opbrengst van de landbouwproductie is niet erg hoog. Een intensieve training op het gebied van productieverhoging, nieuwe gewassen die aansluiten bij de marktvraag en ondernemerschap kan hen helpen om hun inkomen flink te verhogen.

b. Irrigatie in 12 dorpen van Achocalla

Negen van de dorpen in de regio Achocalla liggen op de koude altiplano. Hier is een groot gebrek aan water, waardoor ontwikkelingsmogelijkheden zeer beperkt zijn. Wanneer er water voor irrigatie beschikbaar is, kan het landbouwpotentieel beter worden benut. In de toekomst zullen projecten op het gebied van ondernemerschap worden bevorderd.

2. Fondswerving & promotie

2.1 Fondsen

Chakana zet zich in 2008 opnieuw in om fondsen voor de komende jaren te verwerven bij Nederlandse en internationale financiers, zoals overheden en NGO's. Hierbij wordt gewerkt met project- en programmaplannen welke worden aangeboden voor financiering. De programma's zijn gericht op drie gemeentes in de provincie La Paz, te weten Chuma, Aroma en Murillo/Achocalla. Daarnaast wordt onderzocht op welke manier Chakana in de hooglanden van Peru kan bijdragen aan ontwikkeling door middel van samenwerking of eigen projecten. Mogelijkerwijs komen hier projectvoorstellen uit voort.

Een belangrijke structurele partner in Nederland is het NCDO, die particuliere inkomsten tot €50.000 verdubbelt. Andere financiers zijn in kaart gebracht en worden benaderd voor samenwerking en financiering, al naar gelang de aard van het programma en de focus van de financier.

2.2 Promotie

Daarnaast wordt in het team Promotie/Fondswerving onderscheid gemaakt naar een aantal strategieën. Ten eerste betreft dit de organisatie van het jaarlijkse Charity Dinner. Ten tweede zal Chakana in 2008 stevig inzetten op het initiatief Goede Smaak, waarbij onder meer de charitatieve wijn Chakana Wiphala hoort. Bij dit initiatief zullen meer producten worden gevoegd die bij verkoop een deel van opbrengst aan Chakana doneren. Het initiatief van Goede Smaak is het voornaamste instrument dat wordt ingezet om zichtbaarheid van Chakana in Nederland te krijgen.

Het zoeken naar contacten met het bedrijfsleven is een belangrijke inzet voor 2008. Dit kan bestaan in de vorm van sponsoring en samenwerking. Als pilot biedt Chakana in 2008 de mogelijkheid aan bedrijven aan om medewerkers voor een korte periode in groepsverband uit te sturen naar de projecten in Bolivia. Doelen hiervan zijn teambuilding, maatschappelijk verantwoord ondernemen en betrokkenheid bij het eigen personeel verhogen. Indien het initiatief aanslaat, zal Chakana het verder ontwikkelen als inkomsten verwervende activiteit. Deze pilot is een methode om bedrijven een concreet aanbod tot wederzijds voordeel te doen.

Daarnaast zet het team Promotie/Fondswerving in op het binden van grote(re) donateurs, via mailings en persoonlijke benadering. De mogelijke donaties van leden van de Tweede Kamer heeft hierbij speciale aandacht, aangezien de ervaring heeft geleerd dat het overmaken van vergoedingen voor lezingen van deze personen lucratief en relatief eenvoudig te organiseren is. De kosten die voor de particuliere fondswerving moeten worden gemaakt, bestaan vooral uit foldermateriaal, website- en mailingkosten.

3. Bewustwordingsactiviteiten

Het team LINCK vormt het Kenniscentrum van Chakana, welke onder meer voorlichtingsactiviteiten organiseert. Het team genereert zelf geen opbrengsten, maar faciliteert het team Promotie de mogelijkheid om particuliere donaties te verwerven.

In het voorlichtingsprogramma staan een aantal doelen centraal. Dit betreft (1) intern leren, (2) informatieverstrekking aan de Nederlandse bevolking over de cultuur en problematiek van de hooglandindianen, (3) netwerken (4) capaciteitsversterking van de eigen staf en van andere organisaties in Bolivia (5) kennis genereren, verzamelen en aanbieden.

In 2008 richten de kosten van de voorlichtingsactiviteiten zich vooral op het jaarlijkse symposium in Bolivia en op de start van de publicatiereeks in Nederland over hooglandindianen. Het symposium wordt doorgaans gedeeltelijk gefinancierd door sponsoring in Bolivia. Voor de publicatiereeks is speciaal financiering aangevraagd. De reeks wordt gemaakt in samenwerking met Rozenberg Publishers en Stichting Hooglandindianen, waarvan de laatste eveneens financiering inbrengt. Verder worden trainingen, kosten aan lezingen en netwerkbijeenkomsten op de begroting getoond. Deze kosten zijn relatief laag.

4. Uitvoeringskosten

4.1 Bolivia

De kosten voor loon- en administratiekosten komen vooral voort uit de personeelskosten en de kantoorhuur in Bolivia. In 2008 worden meerdere nieuwe mensen aangenomen, tot een maximum van 15 mensen op de loonlijst, waardoor de loonkosten stijgen ten opzichte van het voorgaande jaar. Vanwege het extra persoon wordt het kantoor uitgebreid van twee tot drie ruimtes. Dit brengt eveneens extra kosten met zich mee voor inrichting.

Ten slotte wordt een bedrag gereserveerd voor afschrijvingen van de auto en de graafmachine die in het eerste kwartaal gepland is om aan te schaffen. Financiering van deze laatste post dient geheel te geschieden op basis van de inkomsten uit de verhuur van de graafmachine in tijden dat deze niet wordt gebruikt voor eigen projecten. Indien geen luwe periode optreedt, dient de post te worden gedekt door projectfinanciering.

Capaciteitsopbouw in Bolivia

In 2008 worden verschillende trainers uitgezonden naar Bolivia om het team ter plaatse te versterken. Dit betreft onder meer een trainer op het gebied van leiderschap, management en monitoring & evaluatie. De kosten hiervoor zijn begroot als vliegtickets en vrijwilligers/woonruimte La Paz. De huur van de woning voor vrijwilligers en stagiairs blijft in 2008 doorgaan. Van de stagiairs wordt verwacht dat ze de huurprijs betalen, vrijwillige onderzoekers betalen de helft.

4.2 Nederland

In Nederland zijn de salariskosten van de directeur de grootste kostenpost. Tweederde van dit bedrag kan worden doorberekend aan de verschillende projecten, gezien de tijdsbesteding van de directeur. Chakana streeft naar minder dan 10% overheadkosten per project.

In 2008 worden drie bezoeken afgelegd van bestuur en directie aan Bolivia. Tweemaal betreft dit een combinatie van monitoring en capaciteitsopbouw door de algemeen directeur, eenmaal betreft dit het opzetten van systeem en training op het gebied van monitoring en evaluatie door het bestuurslid Strategie. In de begroting is daarvoor € 4.000 opgenomen. Dit betekent dat de directeur tweemaal een vliegticket krijgt vergoed, terwijl het bestuurslid een tegemoetkoming in de kosten ontvangt. Conform het beleid van Chakana kan een bestuurslid in aanmerking komen voor een tegemoetkoming in het geval dat deze tenminste een periode actief training geeft in Bolivia.

Verder zijn kosten begroot voor training, administratie, juridische zaken, reiskosten en het vrijwilligersbeleid. Met deze laatste worden activiteiten bedoeld om de dertig vrijwilligers in Nederland te blijven motiveren en ondersteunen.

Er is ten slotte een verdeelsleutel vastgesteld op basis van tijdsbesteding in de voorgaande jaren. Deze staffel verdeelt de uitvoeringskosten in Nederland over de drie grote kostenplaatsen van de organisatie: projecten (65%), fondswerving/promotie (15%) en bewustwordingsactiviteiten (20%).

4.3 Peru

De uitvoeringskosten in Peru hebben betrekking op het stichten van de organisatie, huurkosten, de eerste personeelskosten en de kosten voor het eerste deel van een diagnostische onderzoek om de noden en potenties van de regio in kaart te brengen.

5. Begroting in details

<i>Fondswerving</i>		
Baten uit eigen fondsenwerving		95.950
Kosten eigen fondsenwerving		18.316
In % van baten uit eigen fondsenwerving		19,1%
Resultaat eigen fondsenwerving		77.634
Aandeel in acties derden		
Beschikbaar uit fondsenwerving		77.634
Subsidies overheden en anderen		130.000
Overige baten en lasten		0
Totaal beschikbaar voor doelstelling		207.634
<i>Besteed aan doelstelling</i>		
Bewustwordingsactiviteiten		13.798
Structurele hulp / projecten		141.885
		155.683
Uitvoeringskosten Bolivia		43.517
Uitvoeringskosten Peru		5.000
Totaal besteed aan doelstelling		204.199
Overschot / tekort		3.435
Totaal		207.634

6. Tijdslijn projecten

LINEA DE TIEMPO		2007												2008												2009											
Programa operativo anual 2008		AGO	SEP	OCT	NOV	DIC	ENE	FEB	MAR	ABR	MAY	JUN	JUL	AGO	SEP	OCT	NOV	DIC	ENE	FEB	MAR	ABR	MAY	JUN	JUL	AGO	SEP	OCT	NOV	DIC							
PROCARTE	Fase A - Cursos de introducción en telar de calada y manual	Capacitación integral artesanal												Asesoramiento en planta												Reforzamiento áreas críticas de desempeño											
	Fase B - Control de calidad de productos e insumos, autogestión costos, roles y liderazgo	Fase A												Fase B																							
	REQUERIMIENTOS Supervisión General Coordinadora de Género													Materiales de capacitación, insumos de telares (lanas, fibras, agujas, hilos, etc.)																							
DLTA	Fase A - Desarrollo de línea de productos	Aprendizaje												Producción												Comercialización											
	Fase B - Elaboración de prototipos, estudio de demanda	Fase A												Fase B												Fase C											
	Fase C - producción escalada de acuerdo a estudio de demanda																																				
REQUERIMIENTOS Supervisión General Diseñadora de línea Asistente de diseño													Plantillas de diseño, material de escritorio, registro de colecciones y patrones																								
CHAKACOCINAS	Fase A - Construcción y mejora de mesones	Ejecución, réplica y finalización																																			
	Fase B - Segunda fase con nuevos beneficiarios	Conclusión con beneficiarios de inicio																																			
	REQUERIMIENTOS Supervisión General Coordinador Regional Técnico agropecuario	Fase A												Ampliación a nuevos beneficiarios												Fase B											
CARPAS SOLARES	Fase A - Construcción de carpas solares	Ejecución, réplica y finalización																								Capacitación											
	Fase B - Segunda fase con nuevos beneficiarios	Conclusión con beneficiarios de inicio																																			
	REQUERIMIENTOS Supervisión General Coordinador Regional Técnico agropecuario	Fase A												Ampliación a nuevos beneficiarios												Fase B											
VENTANAS	Fase A - Construcción de ventanas	Ejecución, réplica y finalización de mesones																																			
	Fase B - Segunda fase con nuevos beneficiarios	Conclusión con beneficiarios de inicio																																			
	REQUERIMIENTOS Supervisión General Coordinador Regional Técnico agropecuario	Fase A												Ampliación a nuevos beneficiarios												Fase B											
KOTANÁS	Fase A - Desarrollo de carpeta a diseño final													Ejecución, réplica y finalización																							
	Fase B - Construcción de obra de riego	Replanteo												Operativización de acciones del proyecto																							
	REQUERIMIENTOS Supervisión General Asistente Técnico Operador tractorista Mecánico de mantenimiento	Fase A												Fase B																							
EVENTO	Fase A - Lobby institucional y definición tópico a abordarse													Contacto auspicios												Réplica											
	Fase B - Desarrollo de materiales de apoyo y puesta en escena													Fase A												Fase B											
	REQUERIMIENTOS Supervisión General Coordinadora de evento Asistente Técnico													Materiales de escritorio, publicitarios, medios de apoyo audiovisual y de registro																							

IPMA	Fase A - Desarrollo de material de apoyo y talleres teórico prácticos		Capacitación integral agrícola	Capacitación integral pecuaria																
	Fase B - Desarrollo de material de apoyo y talleres teórico prácticos		Fase A	Fase B																
	REQUERIMIENTOS																			
	Supervisión General	Materiales de escritorio, publicitarios, medios de apoyo audiovisual y de registro																		
	Coordinador del Proyecto Veterinario Zootecnista Asistente Técnico																			
APRA	Fase A - Desarrollo y presentación de carpetas de proyectos		Replanteo y diseño final	Gestión financiera	Ejecución															
	Fase B - Construcción de obras de infraestructura de riego		Fase A		Fase B															
	REQUERIMIENTOS																			
	Supervisión General	Materiales de construcción, maquinaria semipesada, motocicleta para monitoreo																		
	Coordinador del Proyecto Asistente Técnico																			
CTC	Fase A - Desarrollo y presentación de carpetas de proyectos		Diseño final	Capacitación turística comunitaria																
	Fase B - Organización y ejecución			Gestión financiera	Ejecución															
	REQUERIMIENTOS		Fase A		Fase B															
	Supervisión General	Materiales de construcción para el circuito, medios de apoyo en capacitación turística, motocicleta para monitoreo																		
	Coordinador de Turismo Arquitecto Paisajista Asistente Técnico Investigador de mercado																			
PUBLICIDAD	Fase A - Desarrollo y presentación medios publicitarios		Ejecución																	
	REQUERIMIENTOS		Fase A																	
	Supervisión General	Medios de apoyo, banner, maquetas, murales, ampliaciones fotográficas																		
	Estudiante de arquitectura Maquetista																			
APOYO ASISTE	REQUERIMIENTOS		Aplicaciones																	
	Supervisor Adjunto (mención de planificación y evaluación de proyectos rurales)																			
	Diseñadora de línea y Asistente Técnico en Diseño Técnico Agropecuario																			
	Operador tractorista y Mecánico de Mantenimiento																			
	Ingeniero civil (Mención en proyectos hidráulicos)																			
	Veterinario Zootecnista																			
	Licenciado en Turismo (mención en turismo comunitario)																			
	Asistente Técnico (Facilitador en capacitación)																			
	Arquitecto paisajista (Mención en proyectos comunitarios y circuitos turísticos)																			
	Economista o Ingeniero Agrónomo (Mención en identificación de introducción de productos agrícolas y estrategias de agronegocios)																			
	Estudiante de arquitectura y/o Maquetista																			
	Comunicadora Social (Estudiante o titulada)																			
AMPLIACIÓN AREA	REQUERIMIENTOS		Alquiler oficina anexa	Selección nuevas regiones	Diseño final de carpetas	Ejecución y réplica														
	Área descentralizada de planificación (nueva oficina)																			
	Convenios con nuevas comunidades (lobby institucional)																			
	Participación en ferias de promoción del trabajo de Chakana (generación de redes locales y departamentales)																			
EQUIPAMIENTO	REQUERIMIENTOS		Compra computadoras y mobiliario y otros																	
	Tres Computadoras																			
	Una impresora láser																			
	Una impresora a chorro																			
	Una cámara de video grabación																			